

ВІЛЬНЕ СЛОВО

XXXIII-ий РІК НОВОГО ВИДАННЯ /Н-р 5-6/ БЕРЕЗЕНЬ 2022 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

ДЕРЖАВНИЙ ГІМН УКРАЇНИ

Ще не вмерла України ні слава, ні воля.
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші вороженьки, як роса на сонці,
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

(Уривок)

«Парламент Румунії рішуче засуджує масовану збройну агресію Російської Федерації проти України»

Упонеділок, 28 лютого, Палата депутатів і Сенат Румунії одногосно прийняли заяву, в якій засуджують агресію Російської Федерації проти України, закликають до виведення всіх російських збройних сил і підкреслює «сильну підтримку суверенітету та територіальної цілісності України та її законних прагнень до вступу в НАТО та ЄС.

Заяву в прямому ефірі з Сігеу-Мармаціей зачитав голова СУР і представник української меншини в Палаті

депутатів Микола-Мирослав Петрецький.

Текст Декларації румунського парламенту щодо ситуації в Україні:

«Парламент Румунії рішуче засуджує масовану збройну агресію Російської Федерації проти України, якій передувало визнання Російською Федерацією «незалежності» самопроголошених сепаратистських республік у Донецьку та Луганську, що є частиною України.

(Продовження на 2 стор.)

Голова СУР, представник української меншини в Палаті депутатів Микола-Мирослав Петрецький

«Парламент Румунії рішує засуджує масовану збройну агресію Російської Федерації проти України»

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

Ми рішує відкидаємо таку безвідповідальну поведінку, яка підриває основи міжнародних відносин та існуючий міжнародний правопорядок, і закликаємо до негайного, повного та беззастережного припинення військової агресії та виведення всіх російських військ з України.

Початок російського вторгнення в ніч з 23 на 24 лютого 2022 року є наступом на життя та долі українських громадян, які хотіли мати можливість реалізувати основне право в будь-якій демократії, а саме право обирати власний шлях. Український народ, який став жертвою цієї немислимої агресії у XXI столітті, суверенно обрав шлях до Європи, до спільноти європейських та євроатлантичних цінностей і надав мандат легітимно та демократично обраній українській владі.

Зараз Україну карають за суверенний вибір. Румунія послідовно і твердо підтримує вибір українського народу, а рішення саміту НАТО в Бухаресті 2008 року і те, що румунський парламент першим в ЄС ратифікував Угоду про асоціацію України з ЄС, є лише двома яскравими прикладами багатьох кроків підтримки, зроблених нашою країною цього українського вибору.

Російська агресія занурює Європу в епоху, яку нинішні покоління ніколи не повинні були переживати. Російська Фе-

дерація хоче переписати історію і розділити світ на сфери впливу.

Ми вважаємо цей акт відвертої агресії грубим і серйозним порушенням принципів міжнародного права та міжнародних зобов'язань, взятих на себе Російською Федерацією, включаючи Статут ООН, Гельсінський Заключний акт, Паризьку хартію для нової Європи, Будапештський меморандум та Основоположний акт НАТО-Росія. Звертаємо увагу на те, що вкотре порушено суверенітет і територіальну цілісність України, непорушність кордонів цієї держави, принцип недопущення застосування сили в міжнародних відносинах.

Нагадаємо, що в цей період виповнюється вісім років з дня незаконної анексії Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, а Російська Федерація нині продовжує низку неспровокованих і невинуватих актів агресії, які брутально порушують фундаментальні принципи міжнародного права.

Ми вважаємо, що Російська Федерація повинна понести відповідальність за цей глибоко протиправний акт. Ми закликаємо Президента Румунії та Уряд Румунії продовжувати рішуче підтримувати на міжнародному рівні, включаючи Європейський Союз і НАТО, прийняття санкцій, які матимуть серйозний вплив на Російську Федерацію.

Парламент Румунії підтверджує свою повну солідарність з Україною та україн-

ським народом, який постраждав від агресії Російської Федерації і висловлює підтримку надання гуманітарної допомоги громадянам України, у тому числі тим, хто вирішив простити притулок в Румунії.

У цьому контексті румунський парламент також підтверджує свою рішучу підтримку суверенітету та територіальної цілісності України та її законних прагнень до інтеграції в НАТО та ЄС. Напрямок, якого прагне Україна, є результатом рішень легітимно і демократично обраної влади та користується широкою та довготривалою підтримкою населення, а Румунія послідовно підтримує зусилля України зі зміцнення інклюзивного та різноманітного суспільства, із внеском усіх громадян України.

Нагадаємо, що в Україні проживає велика румунська етнічна спільнота, яка сприяє багатству та різноманітності українського суспільства та є міцним мостом між нашими країнами. Члени румунської етнічної спільноти були і є лояльними та вірними громадянами України, які розуміють свої зобов'язання за цим статусом.

Так само, як і всі інші громадяни України, вони мають природні та законні очікування, що їхні права будуть повністю дотримані. У румунському парламенті переконані, що просування України по шляху демократичних реформ, верховенства права та зближення з Європою сприятиме повному досягненню всіх цих цілей.

У цьому контексті румунський парламент підтверджує свою тверду підтримку європейських та євроатлантичних прагнень України».

ПОДЯКА...

ПОДЯКА...

ПОДЯКА...

Ярослав СКУМАТЧУК

1 березня 2022 р.

У ці важкі дні пізнаються справжні друзі. Дякуємо Союзу Українців Румунії, голові проводу Миколі Петрецькому, Ви робите великий вклад у перемогу Українського народу, забезпечуєте медикаментами як військових, так і дітей. Низький Вам уклін та подяка!

1 березня 2022 р.

Ще вчора отримували гуманітарну допомогу від Союзу Українців Румунії, а вже сьогодні забезпечуємо військових продуктами харчування та всім іншим. Від Верховинщини хочу щиро подякувати Голові СУР Миколі Мирославу Петрецькому, всьому проводу, та Румунії за ту допомогу, яку Ви надаєте в час війни Україні та українському народу. Дякуємо, що в такий важкий час Ви разом з нами.

Слава українцям Румунії.
Слава Україні!!!

Наталія ПОНІПОЛЯК

3 березня 2022

Івано-Франківський обласний центр соціально-психологічної допомоги смт. Верховина висловлює щиро вдячність Союзу Українців Румунії за надання благодійної допомоги мешканцям нашого закладу.

(Продовження на 13 стор.)

З діяльності голови СУР, депутата Миколи-Мирослава ПЕТРЕЦЬКОГО

Виступ у Палаті депутатів Румунського парламенту

майже восьми десятиліть миру на європейському континенті одна з держав-співзасновниць ООН, один з п'яти постійних членів Ради Безпеки ООН, під час свого головування у цій організації, якій доручено підтримувати мир і безпеку в світі – Російська Федерація вторгнеться в іншу суверенну державу – Україну.

За останні кілька днів ми побачили те, про що раніше читали у підручниках історії або чули від наших батьків чи дідусів – війну! А також її наслідки: загибель багатьох солдатів і невинних мирних жителів, жінок і дітей, літніх осіб, тисячі людей, які тікаючи від війни, все накопичене за роки життя затиснули у валізу.

Усе це божевілля, бо інакше усе ще відбувається зараз в без-

посередній близькості від Румунії не назвеш, об'єднало мільйони людей з усього світу. Сьогодні ми є свідками й неймовірного прояву людяності, майже нескінченного. Я хочу подякувати Румунській державі, румунському народу в цілому, центральним та місцевим органам влади, неурядовим організаціям, волонтерам, донорам та всім причетним, які продемонстрували неймовірну здатність до мобілізації на підтримку українського народу.

У відповідь на заклики західних областей сусідньої держави, де знаходяться десятки тисяч сімей біженців зі східної та центральної частин України, Союз українців Румунії зібрав від етнічних українців, українських церков, асоціацій, громадських організацій, компаній, а

також від пересічних громадян Румунії сотні тонн гуманітарної допомоги, з предметами першої необхідності, від ліжок і продуктів харчування, до засобів особистої гігієни та медикаментів, які були терміново доставлені в Україну.

Водночас члени Союзу українців Румунії, неопускаючи рук, невтомно працюють на допомогу українських біженців. Усі приміщення Союзу перетворені на центри для біженців, а наші представники знаходяться на пунктах пропуску через кордон з Україною, надаючи всю необхідну підтримку в ці непрості дні.

Солідарність та єдність – це те, що зміцнює нашу надію на те, що після подолання цього періоду ми всі вийдемо сильнішими та згуртованішими!

У вівторок, 1 березня, у пленарному засіданні Палати Депутатів, я підкреслив, що через 80 років після останніх військових вторгнень, Європа знову переживає жахливі моменти, на старому континенті відбувається військова агресія Росії проти України, а ми всі є свідками наслідків безвідповідальних і незаконних дій путінського режиму, який сколихнув увесь цивілізований світ.

Ніхто не уявляв, що після

Мої думки линуць до всіх жінок України та Румунії, які стали символом мужності у важкі для всіх часи

Сьогодні, як ніколи в нашій новітній історії, 8-го березня ми відзначаємо надзвичайну силу і мужність жінок, їх здатність любити і підтримувати інших, незважаючи на обставини.

Мої думки линуць до всіх жінок України, які сьогодні стали символом відданості, мужності, відвертості, вірності та жертвовності.

Я також висловлюю свою вдячність за надзвичайну солідарність жінкам Румунії та звідусіль, за неймовірну допомогу, дружність, турботу та підтримку, надану всім, кому довелося пережити жорстокість війни.

Разом ми сильніші в ці важкі для всіх нас часи!

М.-М. ПЕТРЕЦЬКИЙ

ЗАЯВА РАДИ СУР

Рада СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ (СУР), єдиної парламентської організації, що представляє етнічних українців у Раді національних меншин Румунії, у відносинах з іншими органами державної влади, а також у Світовому конгресі українців, Європейському конгресі українців, Українській всесвітній координаційній раді, на засіданні, що відбулося 24 лютого 2022 року, в результаті обговорення останніх подій на кордонах України й у регіоні, вирішила наступне:

– висловлює свою солідарність з українським народом та рішуче засуджує збройну агресію Російської Федерації проти України після визнання незалежності українських сепаратистських регіонів Луганська та Донецька, що є грубим порушенням суверенітету та територіальної цілісності України, міжнародного права й регіональної, європейської та євроатлантичної безпеки й стабільності;

– закликає до негайного припинення російської військової агресії проти України та всіх військових операцій проти української держави, наголошуючи, що суперечки та конфлікти мають вирішуватися виключно шляхом діалогу;

– закликає до відповідальності, уникнення людських жертв та вимагає від міжнародного демократичного суспільства зробити все можливе, щоб зупинити збройну агресію Російської Федерації проти України;

– вітає підтвердження непохитної та постійної позиції Румунії, ЄС та НАТО щодо

суверенітету й територіальній цілісності України та готовності надавати гуманітарну допомогу Україні;

– висловлює готовність підтримати румунську та українську влади в разі погіршення ситуації в Україні (у випадку напливу біженців з України), пропонуючи допомогу сильної та відданої команди, здатної надати необхідну логістичну та мовну підтримку, надаючи до розпорядження румунської влади приміщення осередків Союзу українців Румунії;

– закликає представників Українського православного вікаріату Румунії, Українського греко-католицького вікаріату Румунії, П'ятидесятницької церкви, Баптистської церкви, Церкви адвентистів сьомого дня та інших релігійних конфесій Румунії прийти на допомогу українському народу як духовно, молитвами за Україну й мир у цій частині світу під час богослужінь, так і матеріально, усім необхідним в таких ситуаціях;

– схвалює відкриття фонду під назвою «За мир в Україні та солідарність з українським народом» для надання гуманітарної підтримки громадянам України в постраждалих від конфлікту зонах, до якого можуть залучитися етнічні українці Румунії й не тільки.

RO69RNCB0209006157870001 - RON
RO42RNCB0209006157870002 - USD
RO60RNCB0185006157870005 - EURO
(BCR) Румунський комерційний банк сектор 1, Бухарест

Рада СУР
24.02.2022

Відвідани табори біженців у Сучаві, Мілішівцях, Радівцях та інших населених пунктах голови СУР, депутата Миколи-Мирослава Петрецького

Ситуація на румунсько-українському кордоні залишається драматичною: за останні дні пункти пропуску через кордон кордоні перетнули понад 130 тисяч громадян України, ще більше знаходяться у західних областях України.

Оскільки всі приміщення Союзу українців Румунії де можна було розселити біженців переповнені, керівництво СУР шукає рішення для збільшення кількості ліжок, щоб утричі збільшити спроможність розміщення. У четвер, 3 березня, голова СУР, депутат Микола Мирослав Петрецький відвідав табори біженців у Сучаві, Мілішівцях, Радівцях, Негостині, Сіреті, Кин-

дештах та Рогожештах, де волонтери Союзу вже кілька днів працюють посмінно. Їх можна впізнати за бейджами з логотипом та написом СУР.

Нагадаємо, що за останні дні Союз українців Румунії направив 12 конвоїв для біженців з України, загальною кількістю 105 вантажівок та десятки фургонів із понад 500 тоннами гуманітарної допомоги: продуктів першої необхідності, їжі, води, одягу, засобів гігієни, ковдр, подушок, спальних мішків, ліків, підгузників, дитячого харчування тощо.

СУР також надає українським біженцям безкоштовний транспорт до Посольства України в Бухаресті, щоб ті, хто має пробле-

ми з документами, що посвідчують особу, могли їх якнайшвидше вирішити.

Водночас Союз українців Румунії бере участь у кампанії Національного агентства по боротьбі з торгівлею людьми, забезпечивши переклад та розповсюдження інформаційних матеріалів на прикордонних переходах з метою підвищення обізнаності про ризики, пов'язані з торгівлею людьми.

Крім цього, на основі партнерства з Радіо Румунія, представники СУР також розповсюджують флаєри з інформацією про частоти, на яких територіальні станції суспільного радіо транслюють новини українською мовою, з важливою інформацією для біженців, записані Всесвітньою службою Радіо Румунія.

Союз українців Румунії дякує всім партнерам, установам, громадським організаціям, волонтерам та пересічним людям за допомогу та підтримку.

СУР дякує всім партнерам, установам, волонтерам за допомогу та підтримку біженцям з України

5ого - 6 березня Союз українців Румунії направив в Україну ще 6 конвоїв з гуманітарною допомогою, загалом 56 вантажівок, через пункти пропуску через румунсько-український державний кордон: Сірет-Порубне, Сігету-Мармаціей-Солотвино, Халмеу-Дякове. Вантажі були доставлені до спеціально облаштованих центрів у Закарпатській, Івано-Франківській та Чернівецькій областях.

Одночасно зі збором гуманітарної допомоги для біженців з України СУР продовжує надавати допомогу українцям, які покинули свої домівки. Таким чином, Союз утричі збільшив свою спроможність розміщення та харчування громадян України, які постраждали від війни. СУР також забезпечує гарячим харчуванням всіх біженців, які проживають в його приміщеннях, а також в інших центрах. У результаті співпраці зі спеціалізованими установами діти та дорослі отримують медичні послуги та психологічну допомогу.

У всіх приміщеннях СУР в Румунії, де перебувають українські біженці, останні мають доступ до бібліотек, які містять румунсько-українські та українсько-румунські розмовники, книги та журнали українською мовою, у тому числі для дітей, котрі Союз може розповсюджувати за запитом по всій країні. У той же час члени СУР постійно знаходяться на пунктах пропуску, розташованих на кордоні з Україною і надають всю необхідну підтримку в ці непрості дні, в тому числі забезпечують переклад. Їх можна впізнати за бейджами з надписом та логотипом СУР.

СУР також надає українським біженцям безкоштовний транспорт до Посольства України в Бухаресті, щоб ті, хто має проблеми з документами, що посвідчують особу, могли їх якнайшвидше вирішити, а також бере участь у забезпеченні перевезення громадян України, які бажають дістатися в інші європейські країни.

Волонтери Союзу українців Румунії беруть участь у кампанії Національного агентства по боротьбі з торгівлею людьми, забезпечивши переклад та розповсюдження інформаційних матеріалів на прикордонних переходах з метою підвищення обізнаності про ризики, пов'язані з торгівлею людьми.

Крім цього, на основі партнерства з Радіо Румунія, представники СУР також розповсюджують флаєри з інформацією про частоти, на яких територіальні станції суспільного радіо транслюють новини українською мовою, з важливою інформацією для біженців, записані Всесвітньою службою Радіо Румунія.

У суботу в Українській православній церкві в м. Сігету Мармаціей Український Православний Вікаріат у партнерстві з СУР відслужив спеціальну молитву за мир в Україні, в якій взяли участь як парафіяни церкви, так і багато біженців, які проживають у цьому районі.

Союз українців Румунії дякує всім партнерам, установам, громадським організаціям, волонтерам та пересічним людям за допомогу та підтримку.

«Борітеся – поборете! Вам Бог помагає!»

У цьому році, 9 березня, виповнюється 208 років від дня народження українського національного поета та громадського діяча Тараса Шевченка. Нації завжди сильніші, та більш солідарні, коли згуртовуються навколо традицій і сподівань, але особливо навколо символів, а Тарас Шевченко є таким символом для українців звідусіль.

Шевченко залишається символом боротьби багатьох поколінь українців за свободу і незалежність, особливо зараз, коли Росія вкотре намагається знищити все, що здійснили покоління українців протягом тисячолітньої історії.

Видатний український поет усе своє життя боровся за культурну єдність українців. У своїх творах він виступав за свободу і самовизначення українського народу, представляв життя українського селянина, страждання пересічних людей, а також висвітлював красу України.

Кожен з нас має продовжити те, що залишили йому його прадіди – насамперед мову, культуру, віру, історію та традиції, які є визначальними для будь-якого народу і роблять його сильнішим перед будь-якими випробуваннями.

Кожна нація вільна робити вибір, який часто є визначальним для багатьох поколінь. А в нинішній надзвичайно складній ситуації, в якій ми опинилися сьогодні, кожне рішення має ще більше значення і може спричинити критичні наслідки.

Слова Тараса Шевченка сьогодні як ніколи актуальні: «Борітеся – поборете! Вам Бог помагає!».

До уваги учнів і студентів!

Творчість геніального українського поета Тараса Григоровича Шевченка

Сьогодні немає українця, який не знав би Шевченка, хто не знав би хоча б одну його поезію. Саме мова Тараса Григоровича Шевченка стала для українців зразком і нормою, відігравши визначальну роль в утвердженні національної свідомості та нової української літературної мови. Отже, пригадуємо біографічні відомості автора.

Хронологічний диктант:

1814 р. – рік народження Шевченка
1838 р. – викуп із кріпацтва
1840 р. – вихід «Кобзаря»
1843 р. – перша поїздка в Україну
1845 р. – закінчення Академії художеств,
друга подорож в Україну
1847 р. – арешт Шевченка, заслання
1857 р. – кінець заслання
1861 р. – рік смерті Кобзаря

* * *

Тарас (що в перекладі з грецької мови означає бунтівник) Шевченко народився 25 лютого (9 березня за новим стилем) 1814 року в селі Моринці, що на Черкавщині. Батько – Григорій Іванович Шевченко був кріпосним селянином. Крім Тараса, він мав ще шестеро дітей – два сини та чотири дочки. Матір та старшу сестру звали однаково, Катерина. Коли Тарасові було дев'ять років, померла мати, а через два роки помер і батько. Залишившись сиротою, хлопчик жив деякий час у дядька Павла.

Роки дитинства Шевченка минули в рідному селі та селі Кирилівка, яким володів генерал лейтенант Василь Енгельгардт. Уже в дитинстві Шевченко виявляв інтерес та здібності до малювання та поезії.

У 8 років він вступив на службу до місцевого дяка – учителя Павла Рубана, де нишком і навчився грамоти.

В юності його забирають у прислугу поміщика, спочатку кухарчуком, а згодом козачком. На щастя Тараса, Енгельгардт помітив у нього пристрасть до живопису. Через бажання мати придворного художника, поміщик відправив юного Шевченка на навчання.

Видатна для Шевченка подія (звільнення з кріпацтва) сталася, коли йому було 24 роки. Завдяки Жуковському та Брюлову, котрі провели благодійний аукціон, була зібрана сума в 2500 карбованців. За ці гроші й було викуплено з кріпацтва Тараса Шевченка – майбутнього великого поета.

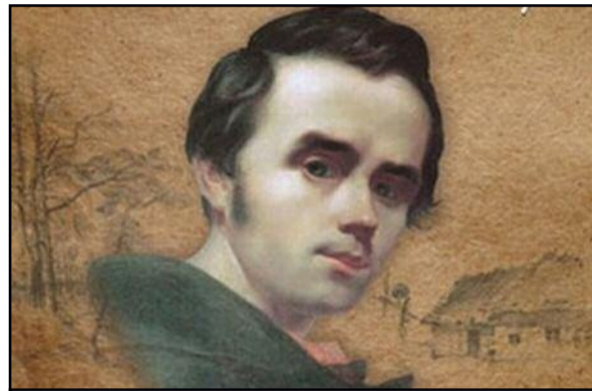
Одразу після визволення з неволі Тарас Шевченко пішов до Академії мистецтв у Петербурзі. Там, продовживши вивчати живопис, він почав вивчати й твори різноманітних письменників. Під час навчання було видано першу збірку віршів – «Кобзар». 1844 року, закінчивши навчання, майбутній письменник повернувся до України. В Україні, приїхавши до Києва, він улаштувався на роботу в тимчасову комісію з питань розгляду старих актів, на посаду художника. Після вступу в Кирило-Мефодіївське братство Шевченком була написана революційна збірка «Три літа». Саме за вірші цієї збірки Тараса заарештували 1847 року.

1857 року Шевченко повернувся із заслання. Підірване засланням здоров'я підводить поета й свій 47-й день народження він зустрічає вже хворим.

10 березня 1861 року о 5 годині 30 хвилин Україна втратила одного з найталановитіших своїх синів. Смерть Тараса Шевченка застала в Петербурзі. Поховали поета спочатку на Смоленському кладовищі. Та згодом, як і було вказано нам у заповіті, прах Шевченка був перевезений в Україну, на Тарасову гору, що під назвою Чернеча біля річки Дніпро.

*Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,*

(1814-1861)

*На Україні милій,
Щоб лани широкополі,
І Дніпро, і кручі
Було видно, було чути,
Як реве ревучий.*

Ці слова написав молодий Тарас Шевченко. На той час йому було 31. У квітні 1845 року, в Переяславі, він тяжко захворів на пневмонію. Хвороба була настільки важкою, що Тарас Шевченко вже думав про свої останні дні. Так народився безсмертний «Заповіт».

Творчість Тараса Григоровича Шевченка – багатогранна, як і його талант. Він був і глибоким ліриком, і творцем епічних поем, і видатним драматургом. Вплив Тараса Шевченка на духовно національне життя народу відчувається до сьогодні.

Цікаво знати!

Тараса Григоровича Шевченка вважають основоположником нової української літератури й літературної мови.

Творчість Шевченка поділяють на такі періоди:

1837-1843 – рання творчість

1843-1847 – період «трьох літ»

1847-1857 – період арешту і заслання

1857-1861 – останні роки життя

У Пушкіна (російський письменник) і Шевченка є однакові твори під назвою «Кавказ».

Композитор Микола Лисенко написав 83 мелодії на слова Тараса Шевченка.

Видатне речення «Рече та стогне Дніпр широкий» у творі «Причинна».

Іван Франко сказав про Шевченка: «Він був селянський син і став володарем у царстві духа».

Ім'я дівчини – першої любові Тараса Шевченка звали Оксана.

Дайте відповіді на запитання:

1. Скільки, на вашу думку, є пам'ятників українському поетові у світі? У яких країнах?

2. Прочитавши біографію Тараса Шевченка, які факти з життя поета були для вас невідомими?

3. Які сучасні події, пов'язані з вшануванням Тараса Шевченка, організовують тепер в Україні та Румунії?

4. Перегляньте біографію Шевченка ще раз та опишіть, який слід кинув поет, яку спадщину залишив по собі. Багато це чи мало? Розкажіть, чого ви мрієте досягнути, що зробити, здобути. Які цілі ставите перед собою?

Наталія БУРДУЖА

Світовий Конгрес українців**Нобелівські лауреати підтримують Україну**

10 березня 2022 - 194 лауреати Нобелівської премії висловили свою підтримку українському народу та вільній незалежній українській державі перед лицем російської агресії. Наводимо нижче текст листа:

"Подібно до того, як нацистська Німеччина напала на Польщу у 1939 році (використовуючи подібні трюки та фальшиві провокації) та на Радянський Союз у 1941, уряд Російської Федерації під проводом президента Путіна розпочав необґрунтовану військову агресію – ніщо інше як війну – проти сусідньої держави, України. Тут ми ретельно добираємо слова, оскільки не віримо, що російський народ грає свою роль у цій агресії.

Усі разом ми засуджуємо ці військові дії та заперечення президентом Путіним самої легітимності існування України.

Завжди є мирний шлях розв'язання суперечок. Російське вторгнення грубо порушує Статут ООН, який каже, що "Всі члени мають утримуватися у своїх міжнародних стосунках від загрози чи застосування сили проти територіальної цілісності чи політичної незалежності будь-якої держави". Воно ігнорує Будапештський меморандум 1994 року, який зобов'язав Росію та інші країни поважати суверенітет, незалежність та чинні кордони України.

Російські безпекові хвилювання можна було задовольнити в рамках Статуту ООН, Гельсінського Акту 1975 року та Паризької Хартії 1990 року. Розв'язання війни, як

зробили президент Путін та його поплічники, – це непевний, кривавий та непродуктивний шлях до майбутнього.

Російське вторгнення запламувало міжнародну репутацію російської держави на десятиліття вперед. Воно стане перешкодою для її економічного розвитку та джерелом труднощів для її населення. Накладені санкції обмежать свободу пересування талановитих та працьовитих росіян по світу. Навіщо зараз будувати стіну між Росією та світом?

Сотні українських вояків, російських вояків та українських мирних громадян, включно з дітьми, уже загинули. Це так сумно й так непотрібно. Ми об'єдналися навколо цього звернення, щоб закликати російський уряд припинити вторгнення до України та вивести свої війська з України.

Ми поважаємо спокій та силу українців. Ми з вами. Наші серця линууть до родин та друзів усіх українців та росіян, хто вже загинув чи поранений. Хай прийде мир до нашого прекрасного світу".

Український Православний Вікаріат в Румунії засуджує агресію Російської Федерації

Український Православний Вікаріат Румунії засуджує агресію Російської Федерації проти України. Україна – держава вільна, незалежна, суверенна. Громадяни України, незалежно від їхнього етнічного походження мають право на вільне життя. Непорозуміння між державами повинні бути розв'язані тільки дипломатичними ходами, без кровополиття, без гуманітарних катастроф.

Закликаємо до розсудності і мудрості.

Молимося безперервно за припинення конфлікту. Молимося разом з усіма громадянами України, надією що Милостивий Господь подарує мудрості зупинити кровополиття!

Вікарій, от. **Микола Лаурук**
Протоіерей, от. **Петро Рагован**
Протоіерей, от. **Петро Росоха**

Міжнародний жіночий день

Міжнародний жіночий день – це одна з тих особливих нагод висловити нашу повагу і вдячність особам, які дали нам життя, виховали нас і завжди дарували нам свою безмежну любов. 8 березня – це також час, щоб відзначити політичні, соціальні та економічні досягнення жінок у всьому світі упродовж часу, символ ніжності та сили.

Тому з нагоди 8 Березня Організація української молоді Румунії (ОУМР) принесла квіти всім педагогічним працівницям, асистенткам та непедагогічним працівницям

шкіл, працівницям органів державної влади у населених пунктах, в яких проживають українці, щоб показати свою вдячність і повагу до зусиль чудових жінок у підтримці української спільноти.

Голова Комісії молоді та спорту Союзу українців Румунії Чипріан Лушкан у супроводі представників ОУМР Фабіана Поповіча та Крістіана Семенюка обійшли усі населені пункти Марамурського повіту, щоб піднести квіти та висловити слова подяки членкиням української громади.

ОУМР

ДІТИ ДОШКІЛЬНОГО Й ШКІЛЬНОГО ВІКУ ТА ІНШІ УЧНІ З УКРАЇНИ МАТИМУТЬ СТАТУС СЛУХАЧА В РУМУНСЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ І БУДУТЬ ВНЕСЕНІ ДО ТИМЧАСОВИХ КЛАСНИХ ЖУРНАЛІВ

Батьки-біженці з України, які бажають записати своїх дітей до румунських шкіл та дитсадків, повинні надіслати/подати заяву як у письмовому, так і в електронному форматі до повітового шкільного інспекторату, відповідно до порядку організації та функціонування Координаційної комісії розподілу дошкільнят/учнів до навчальних закладів (<https://www.edums.ro/2021-2022/168>).

Діти дошкільного віку або школярі за бажанням можуть брати участь у таких освітніх заходах:

- слухач, на своєму рівні навчання/групи/класу
- позакласні заходи, без отримання статусу слухача
- психолого-педагогічна допомога та консультаційна діяльність

Якщо учень повнолітній, може заповнити заяву самостійно. Від імені неповнолітніх без супроводу заяву може подати представник компетентного органу/координатор Робочої групи для неповнолітніх без супроводу, створеної на рівні кожного повіту та у Бухаресті.

Наводимо нижче статтю 11 Термінової постанови № 20 від 7 березня 2022 року

Стаття 11

(1) З метою забезпечення прав, передбачених ст. 10, Міністерство освіти через шкільні інспекторати забезпечить залучення всіх неповнолітніх, зазначених у ст. 10 до системи освіти Румунії, шляхом забезпечення людських ресурсів, необхідних для здійснення педагогічної діяльності.

(2) Якщо наявних людських ресурсів недостатньо, як виняток з положень ст. 247, 248, 254, 262 Закону про національну освіту 1№/2011 року, з наступними змінами та доповненнями, викладацьку діяльність та шкільну консультаційну роботу можуть здійснювати студенти державних/приват-

них вищих навчальних закладів Румунії або вчителі-пенсіонери.

(3) Як виняток з положень ст. 63 Закону № 1/2011, з наступними змінами та доповненнями, неповнолітні, передбачені ст. 10 будуть інтегровані в навчальні одиниці/групи/класи незалежно від кількості учнів.

(4) Порядок реєстрації неповнолітніх, зазначених у ст. 10 як слухачів навчальних закладів буде визначено наказом Міністра освіти.

(5) Перед вступом до школи неповнолітні, зазначені у ст. 10, мають пройти профі-

(6) Після отримання статусу слухача дитина має наступні права:

а) право брати участь у виховній діяльності у навчальних закладах загальної середньої освіти та у позакласній роботі в гуртках, створених на рівні дитячих палаців і клубів. Участь у позакласних заходах не обумовлена отриманням статусу слухача;

б) право на навчання у закладах комплексної медичної допомоги лікарняного типу відповідно до положень законодавства для учнів, які не можуть пересуватися через інвалідність, відповідно для учнів, які

лактичний медичний огляд у навчальних закладах відповідно до чинного законодавства та отримають медичну довідку для зарахування в школу. Якщо дитина не щеплена, її можуть вакцинувати за схемою згідно з календарем щеплень передбаченим Національною програмою вакцинації, розробленою Міністерством охорони здоров'я.

страждають на хронічні захворювання або мають захворювання, яке потребує більше 4 тижнів стаціонарного лікування;

в) право на пільговий проїзд у місцевому громадському транспорті, наземному, морському та підземному транспорті, а також внутрішнього автобусного, залізничного, морського та річкового транспорту протягом календарного року, подібно до учнів, які навчаються у закладах загальної середньої освіти Румунії;

г) право на безкоштовний проїзд у всіх категоріях транспорту, передбачених пунктом в) для учнів-сиріт, учнів з особливими освітніми потребами, а також учнів, щодо яких на умовах закону встановлено спеціальний режим захисту або опіки відповідно до положень Закону №1/2011 р., з наступними змінами та доповненнями;

д) право на базове харчування для всіх дітей початкової та середньої школи, що надається в рамках чинних соціальних програм.

(7) Покриття витрат, передбачених частиною (6) за коти тих же бюджетів, що й для решти румунських учнів.

Жителі міста Яси не лишлися байдужими до драми українців!

Хоча сигнали другої половини лютого викликали занепокоєння, я навіть не уявляв, що коли-небудь переживу ту ситуацію, яку зараз переживають наші брати-українці. Але це сталося. Треба було організуватись. Перший крок було зроблено скликанням у Сінаї, дехто критикував подію – я впевнений, що це не справжні українці, хоча деякі з них стверджують таке, вони не покладаються на реальну інформацію і, ймовірно, роблять це через розчарування чи інші міркування, які ми їх зараз аналізувати не будемо, прийде їх час. Чому в Сінаї? Тому що епідеміологічна ситуація була сприятливою в порівнянні з іншими великими містами, де цю акцію можна було організувати, але в цих містах рівень зараження був вищим за прийнятний, і ці дві акції не могли бути організовані, я маю на увазі засідання ради СУР-у та конференцію ОУМР. Місце було вибрано також тому, що передбачало приблизно рівні відстані для учасників з усіх філій. На цих подіях визначено конкретні заходи щодо залучення членів СУР-у до перепису населення, який буде проведено в період з 14 березня по липень 2022 року, а також прийнято низку рішень щодо ситуації в Україні, встановлюючи конкретні заходи для філій та організацій СУР-у щодо підтримки українського народу, тяжко випробуваного внаслідок вторгнення в Україну військ Російської Федерації. Приїхавши додому, до роботи приступили представники усіх філій. Часу марнувати не було. Почала надходити тривожна інформація. На засіданні комітету філії ми детально обговорили, як наша філія може бути залучена до допомоги нашим побратимам з України. За пропозицією членів комітету ми зосередили увагу на таких напрямках діяльності:

- Створення бази даних та інформації про потреби у допомозі;
- Створення контактної бази даних з представниками муніципалітету та Яського повіту, які беруть участь у акціях допомоги українського народу та, відповідно, біженців, які прибудуть до Румунії;
- Встановлення списку членів нашої громади, які забезпечуватимуть переклад на місцях перетину кордону: залізничний вокзал Сокола, залізничний вокзал Кріштешті, Пункт пропуску через кордон Скулені, аеропорт Яси на запит компетентних місцевих органів;
- Контакти з членами філії, прихильниками, компаніями, установами, організаціями, які можуть підтримати зусилля філії щодо допомоги біженцям з України;
- Звернення до бюро перекладів для забезпечення пріоритетного перекладу в екстремному режимі необхідних документів для проїзду по території Румунії та вирішення інших проблем у таких ситуаціях;
- Отримання та передача повідомлень про правову допомогу на питання, отримані від українців, які прибули в Яси з України чи з Республіки Молдова. (проживання, харчування, матеріальна допомога, послуги, тощо);
- Популяризація рахунків СУР-у, де члени філії, прихильники, добрі люди з Яс, і не тільки, можуть внести гроші до фонду «За мир в Україні та солідарність з українським народом»;
- Надання юридичної допомоги по телефону та безпосередня участь у нотаріусів, з громадянами України, які прибули до Румунії і перебувають у різних місцях і в різних ситуаціях;
- Підтримка тісної співпраці з місцевими державними установами, які беруть участь у організації та координації дій з прийому, розміщення, харчування, транспортування осіб, які прибувають на територію Яського повіту (префектура та мерія Яс, Яська Інспекція з надзвичайних ситуацій, Яська прикордонна поліція) через два пункти в'їзду в Румунію: Пункт пропуску через кордон Яси та Скулені;
- Організація та забезпечення транспортування зібраної допомоги в Ясах на митницю Сірет і передача їх у встановлених пунктах (склад допомоги, організований Чернівецькою владою в м. Сірет та в пунктах, де збираються продукти харчування та товари першої необхідності для біженців, харчування яких готується в їдальнях соціальної допомоги в м. Сірет та інших населених пунктах);
- Поїздка на митницю Сірет, щоб дізнатися про місця та способи передачі зібраної допомоги та щодо потреб на наступний період;

(Закінчення на 11 стор.)

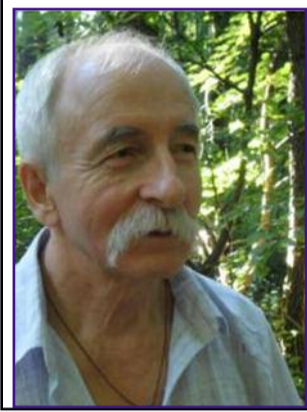
Голова Яської філії СУР
Віктор ГРИГОРЧУК

3 нових видань Союзу українців Румунії

Юрій КОВАЛІВ

МЕТАФОРИЧНІ ОДИВНЕННЯ ІВАНА КОВАЧА

Ковалів Юрій Іванович

Доктор філологічних наук, літературознавець, історик літератури, герменевт, літературний критик, педагог, поет, Лауреат Шевченківської премії, Заслужений працівник освіти України, професор кафедри історії української літератури, теорії літератури та літературної творчості.

Ранні вірші Івана Ковача із силабо-тонічними ознаками трималися на стихії ритміки, здається, його мало бентежила версифікаційна техніка. Він міг однаково оперувати й верлібром, й твердою строфічною формою. Лірична подія розгорталася в колі певних повторів, але мала дещо змінену семантику, коли дівчина на мосту біла сонце коромислом, котре “бігало навкруг, / кусало тіло гладке”, “розбивалося на прах / і знову кусало її тіло”. При цьому згадано її плач, зронений у відра, очевидно, як передчуття метаморфози, адже дівчина “вертіла коромислом вись” і водночас “в білу троянду / на мості, мов біль, розвилася...”. Невимушена гра символами оновлює космогонічні уявлення, екзистенційну спрямованість людського ества у макросвіт. Автор назвав свій твір “Баладою про коромисло”, що відповідає жанровій ідентифікації. Це можна сказати й про інші вірші. Міст як єднання посеїбчя й потойбчя стає межею шаленого танцю “дівки голубої”, самотньої “в колі суму”. Уподібнена до веретена, вона б’є чоботом “об ніч, / немов об глечик фарфоровий”. Епітет “голуба” вказує на небесну, високу якість танцівниці: “в тиші голубій / цілує небо і співає, / немов гадюка стоголоса”. Несподіване порівняння у віршовому пуанті викликає асоціації з хтонічною істотою, але радше стосується артистизму героїні, яка мовою гнучкої пластики спілкується з вищими силами. Поет застосовував міфемну символіку без огляду на ймовірного читача, сподіваючись, що вона зрозуміла, як і вказівний займенник: “Коло тої чорної криниці / посаджу троянду, / коло тої”. Локус ускладнений наступною загадковою й драматичною ситуацією з двома несівмірними лексемами, зв’язаними єднальним сполучником (“Там збіглися / червоні сльози і дівчата”), скрипом коромисла “на білих плечах” (“скриплять глибини вод”), архетипом світового дерева в несподіваній проекції (“Ясен впав / дівчатам в руки, / мов склепіння вод”).

“Автентичною” для поетичного мислення Івана Ковача була “смілива, незвичайна” метафора (Євген Мигайчук), в якій визначальну роль відіграв епітет (“серце круглощокє”, “п’янкий сум”, “білий вітер”) чи прикладка, іноді з антитектичною семантикою (“коні-небозвід”, “сонце-лід”, “сад-напій”) або дія: “місяць в криниці скавав босоніж”. У ній Богдан Бойчук спостеріг переважно настрої, пластичну й навіть магічно-сугестивну тропіку, хоча вона, за спостереженням Михайла Михайлюка, має значно глибші й ширші сенси, конденсує душевний стан “в залежності від оточуючих космічних і телуричних елементів, або це відношення оборотне”: “Віднайшло себе в ночі крихкій / кораблем паперовим / моє тіло шалене...”. Ця тропіка може стилізувати народні й літературні образи, надаючи їм напруження (“Балада про покритку”), одивнювати тропи, в яких легко впізнається джерело в оновленій полісемантичній інтерпретації (“кіт муркоче на білій хмарці, / немов небо шиє, не нашиється...”), фор-

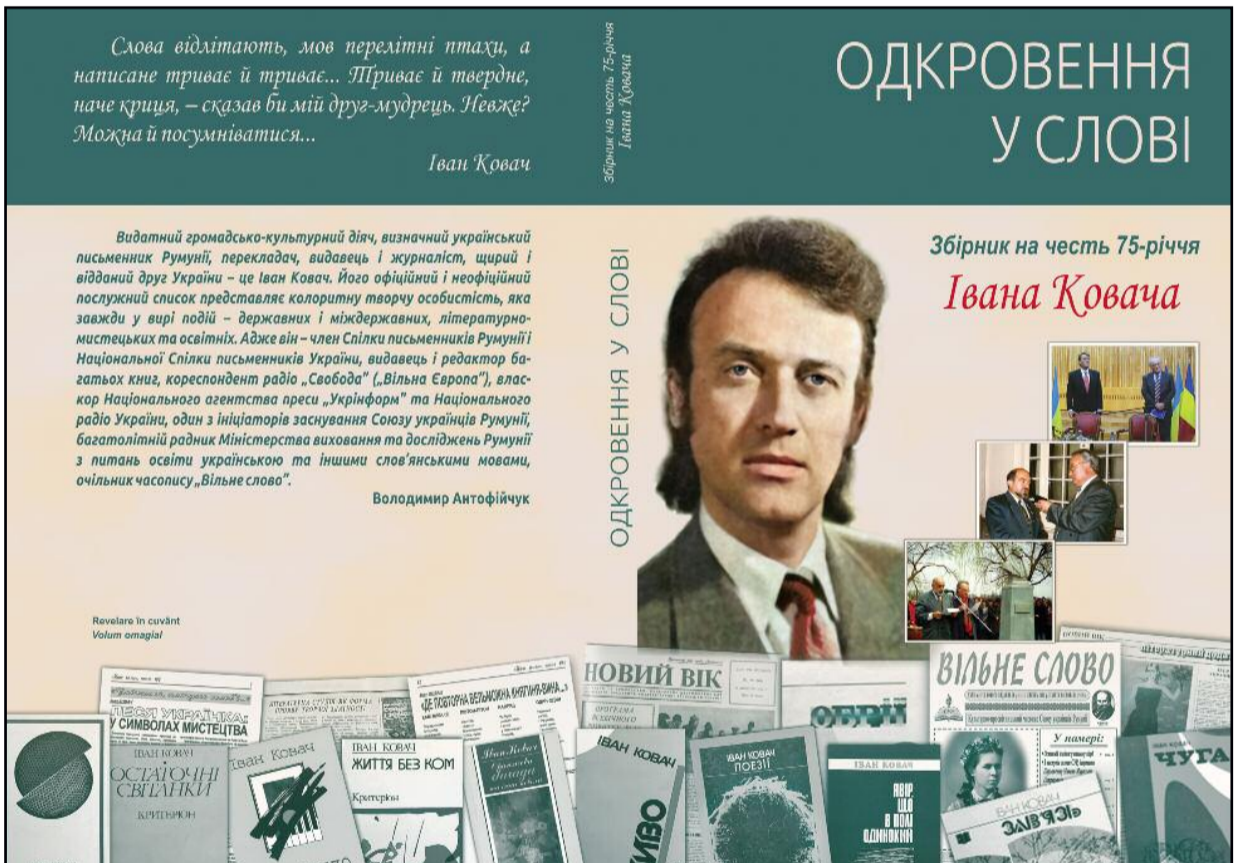
мувати нові конотати, виповнені містичним чи реальним сенсом: “На дзвіниці висів місяць / без умов, / сови випили той місяць, / наче кров”. Моторошна картина прояснена натяком на трагедію в наступній строфі: “А об небо бився сокіл, / як огонь, / а той сокіл був не сокіл, – / кулі грань”.

Метафора Івана Ковача закорінена в міфему (“Балада про різне”, “На печі кіт...”, “Спека”), що властиво першій збірці “Поезії”. Іноді метафора розгортається в сюжет, сповнений одивнення, як у “Блакитній баладі з дівчиною”: героїня, котра вийшла “воду брати” (символ життя), стала приводом доцентрового дійства, фіксованого анафоричними конструкціями: “стежина завертала” “десь у пальці”, “десь у губи”, “десь у груди”, “десь у небо”. Тропіка виводить на межу фізичного й метафізичного світів (“Ніч проростає вугіллям у

лістичному обрамленні: “Була і смертю і життям, / барвінком в сні густім, / несла себе, як звід, як жарт, / була і смертю і життям” (“Балада про неї”).

“Сповідальна” збірка “Рівнодення”, що має два контрастовані розділи – риторичний (“Костер моєї шани”) і ліричний (“Блакитнонеба пісня”), означена “яскравими спалахами і несподіваними згасаннями” (Михайло Михайлюк). Автор був певен в онтологічній силі травмованого Слова, бо “ще стоять дві прощальні пісні, / наче рани дві з ружами в серці”. Публіцистичний дискурс помітний і в збірці “Зав’язь”. Автор вступив у риторичну полеміку з Робертом Рождественським про громадянську відповідальність перед планетою (“Лист про осінь”). Іван Ковач переконливіший, коли говорить про подвійні стандарти у ставленні до природи, адже за маскою щирості приховано підступний намір: “Говорю з деревом, / як з добрим знайомим, говорю [...] / В руці несучи серце, а в серці сокиру...”.

Попри появу конотатів, навіть прозаїзмів метафора в ліриці Івана Ковача зберегла сенси казкової (“Казка”,

траві”), набуває онтологічного ефекту: “То ж розповийся вже / тишею грому – / будь і не будь...” (“Жду, ой так жду...”). Недомовки у формі “якби” вказують і на реалії, котрі небезпечно назвати: “наче зламалося гілля / в очах”, “наче землетрус / проковтнув всі серця” і все таки “наче голос родить / землі”, дарма що ідентифікація – неможлива (“наче я не я / наче ти не ти”).

У наступних книжках і публікаціях в періодиці тропіка зазнала редукції, поступилася перед раціональним дискурсом за увиразнення строфічних структур й посилення громадянських декларацій, стала засобом пожвавлення поетичного мовлення. Система деперсоналізації, в якій жив поет, спонукала його до застосування натяків у маскувальному сенсі: “Хтось розносить пісні, наче цвяхи, / в моїх грудях лягає сном... / На гарячому ловлю себе в собі / наче глину без форм, без очей...”. З’являлися евфемізми, за якими вбачалися образи коханої (“Була моєю й не моєю...”), матері (можливо, України), уподібненої до криниці (символ святості, чистоти, духовності, єдності покоління) й весла (символ сили, благополуччя). Вгадується постать амбівалентної Великої Матері, подана в сти-

“Білі коні”) чи романтичної (“Коні вірні”) інтерпретації, драматичного переживання (“Палали вікна”), натяку (“Мов тіні зір”), ліричного нарративу (“Останні автографи”), іноді сягала переускладнення з натяками на дискомфортне сюрреалістичне видіння: “Кричить моє серце металом / у дно вже пораяних стін, / а миші виходять з очей тут / небесних бляшаних воріт”. Міфемні ознаки метафори властиві віршеві “В колиці”: лунарні символи стосуються матерів, котрі “на місяці / пелюшки висушують”, гадюки як втілення мудрості перебувають “там, де діти”. Таємничими видаються “лише примари” – “пари тіней, пари, / в очах”, що можуть виконувати будь-яку функцію, але радше захисну. Ще загадковішим є верлібр “Віч-на-віч”. Зовнішній сюжет з двома дорогами, на яких “моя мила / лежить”, увібравши у свої очі діброву, трави, “нетерпіння ночей”, а “підніжжя чекає” її смерті “на мить”, певно, стосується глибших сенсів, тому що умовне ритуальне вмирання, пов’язане з вибором долі, можливе після вирішальної миті біля символічного підніжжя.

(Продовження на 14 стор.)

**Рецензія на книгу «Одкровення у слові:
Ювілейний збірник на честь 75-річчя Івана Ковача»,
упорядковану професором Чернівецького національного
університету ім. Ю. Федьковича, д-ром Володимиром Антофійчуком**

Заслуги Івана Ковача перед українською спільнотою Румунії взагалі важко переоцінити. Роками підряд він очолював рубрику «Літературні сторінки» «Нового віку», а потім, понад три десятиліття, часопис «Вільне слово», протягом років Іван Ковач був радником Міністерства освіти та досліджень Румунії, співпрацював як кореспондент з радіо «Свобода», «Укрінформ» та Національним радіо України. Також, важливо зазначити, що Іван Ковач – один із засновників Союзу українців Румунії.

Та передусім Іван Ковач відомий у світі як письменник, «якщо українська література Румунії зараз відома від Києва до Нью-Йорка, то це значною мірою завдячується Івану Ковачу, – відзначив на святкуванні ювілею свого друга й побратима інший відомий письменник і критик Михайло Михайлюк, – бо його поезією захоплюються як на материковій Україні, так і в українській діаспорі». Іван Ковач – член Спілки письменників Румунії та Національної спілки письменників України. За понад пів століття творчої діяльності (дебютував у 1966 році) видав численну кількість збірок поезії, прози, літературної критики. Тричі лауреат Премії Спілки письменників Румунії (у 1977, 1985, 2006 роках), також лауреат Чернівецької обласної премії імені Юрія Федьковича (2016), був нагороджений Грамотою Кабінету Міністрів України (2001), Почесною Грамотою і Золотою медаллю Товариства «Україна – Світ», медаллю Національної спілки письменників України «Почесна відзнака» (2020).

Усі перелічені та багато інших аспектів життя і, головне, творчості Івана Ковача синтезовані у запропонованому до друку ювілейному збірнику «Одкровення у слові», укладеному Володимиром Антофійчуком, професійність якого у подібних справах, гадаю, ні у кого не викликає сумніву, оскільки чернівецький професор протягом років глибоко і ретельно досліджує українську літературу Румунії, добре обізнаний, як із творчістю наших письменників, так і з вислідиваним літературно-критичним матеріалом.

Відкривається збірник розлогою статтею «Іванові Ковачу – 75», якою упорядник вміло готує читача до сприйняття подальшого матеріалу, відкриваючи основні віхи творчого поступу ювіляра та, головне, наголошуючи на тому, що творчий видавничий дебют Івана Ковача збіркою «Поезії» став переломним явищем в українській літературі Румунії, «засвідчивши її перехід від традиційного до модерного письма», а наступні збірки надійно утвердили її на новому рівні «наймодерніших мистецьких віань у

загальнорумунському та материковому українському контексті».

Перший розділ збірника, як і годиться ювілейному виданню, містить присвяти й вітання цінителів Ковачевої творчості, його побратимів по перу, відомих письменників, літературних критиків культурних діячів як з України (Богдана Мельничука, Галини Тарасюк, Василя Джурана, Володимира Вознюка, Мирослава Лазарука та ін.), так і з Румунії (Михайла Волощука, Іван Лібера, Івана Кідещука).

Другий розділ ювілейного збірника

Василик, Володимир Антофійчук, Сергій Лучканин, Михайло Трайста, Іван Кідещук) знову ж звертають увагу на винятковість та оригінальність метафори Ковачевої поезії, але творчість ювіляра в цілому вже розглядається як унікальне художнє явище на тлі розвитку української поезії в Румунії (Володимир Антофійчук), та сам поет зачисляється до фундаторів української літератури в Румунії (Любов Василик).

Увесь четвертий розділ приурочений прозовій творчості Івана Ковача. Треба відмітити, що дві з трьох премій Спілки письменників Румунії він отримав саме за прозові збірки. У даному розділі вміщені статті Михайла Михайлюка, Миколи Корсюка, Івана Кідещука, Михайла Трайсти та Оксани Талабірчук. Цілком слушною є думка Михайла Михайлюка, яка, до речі, досить часто цитується, коли йде мова про Ковача-прозаїка: «Щоб зрозуміти прозу Івана Ковача, навіть захопитися нею, треба неодмінно добре знати його поезію, він бачить дійсність очима поета...».

У п'ятому розділі йдеться про літературно-критичну діяльність ювіляра, у центрі якої, звичайно ж, стоїть двотомник «Сміються, плачуть солов'ї...», яким Іван Ковач «літературними портретами-просвітліннями» подає, на думку Івана Кідещука, «читачам, зокрема, нашим учням та студентам, зразкову поетичну антологію із широкими «континентами образності». А Володимир Антофійчук, глибоко і розгорнуто аналізуючи двотомну антологію, підкреслює, що вона «цікава, багата іменами й творами», «трепетно укладена книга», в якій звучать заповітною любов'ю до України рядки і класиків, і наших сучасників.

Беручи до уваги все вищесказане, не виникає сумнівів, що запропонована до друку книга «Одкровення у слові: ювілейний збірник на честь 75-річчя Івана Ковача» заслуговує фінансової підтримки Союзу українців Румунії. Завдяки добре продуманій та організованій структурі вона служитиме гарним матеріалом для майбутніх дослідників українських літературних процесів у Румунії. А головне, вона стане гарним жестом виявлення пошани до ювіляра Івана Ковача як творця, громадського й культурного діяча, одного із засновників Союзу українців Румунії, жестом вдячності йому за внесок у збереження та розвиток українства Румунії.

Бухарест, 16.10.2021

Головний редактор
літературно-культурного
журналу «Наш голос»
Ірина МОЙСЕЙ

«Одкровення у слові» містить рецензії на перші поетичні збірки Івана Ковача. Уважному читачеві буде цікаво простежити творчий поступ письменника через призму бачення літературної критики, відгуків письменського середовища. Здебільшого це презентації письменника в колективних збірках чи передмови до його поетичних збірок та відгуки у фаховій періодиці, автори яких (Євген Мигайчук, Степан Ткачук, Михайло Михайлюк, Радун Кирнеч, Богдан Бойчук) в один голос засвідчують появу творця з абсолютно новаторським характером, досконалою та оригінальною технікою, сміливим застосуванням метафори.

У третьому розділі упорядник об'єднав літературно-критичні та наукові статті про творчість уже зрілого письменника Івана Ковача. Їх автори (Юрій Ковалів, Любов

Жителі міста Яси не лишимся байдужими до драми українців!

(Закінчення. Поч. на 8 стор.)

– Координація діяльності з головами Ботошанської та Сучавської філій СУР-у в рамках заходу «За мир в Україні та солідарність з українським народом».

– Встановлення спільного намету з представниками Митрополії, АЙДРОМ та іншими благодійними організаціями для надання ефективної допомоги біженцям, які в'їжджають чезпез пункт пропуску Скулені.

Це були основні напрямки, на яких ми зосередили свою увагу на підтримку українського народу, який наполегливо намагався цими днями захистити свою незалежність і територіальну цілісність, і тих, кому довелося залишити країну, щоб знайти укриття в інших місцях подалі від невпинного бомбардування розбушованого ворога.

За перші кілька днів від початку війни в Україні, членам нашої філії, прихильникам, громадським організаціям, з якими ми співпрацюємо, вдалося зібрати допомогу, яка складається з: одягу, взуття для дорослих та дітей, гігієнічні засоби для дорослих і дітей, продукти харчування, ліки та товари для здоров'я, тощо на суму приблизно 50.000 лейв.

Допомога, зібрана до 4 березня, була відправлена та передана до складів і місць, створених у місті Сірет: мікроавтобус, наданий компанією AIDROM (Зота Іонуц Лучіан, місцевий менеджер Яського регіонального центру інтеграції) та два транспорти з особистим автомобілем. На прохання керівництва філії, бізнесмени з Яс, з країни та з-за кордону, представники Яської торгово-промислової палати, президент Паул Бутнаріу, КТ "АНТИ-БІОТИКИ" м. Яси, директор Іоан Нані, мобілізували та збрали близько 15.000 євро на придбання медичного обладнання, медикаментів та генераторної установки 20 квт. допомогу, яку вони перевезли до міста Чернівці за те, що було зроблено до дати написання статті, я хотів би особливо відзначити внесок і компанії К.Т. МІСАВАН ТРАДІНГ ТОВ, адміністратор Отя Сіпріан Іонел, яка прибула до нашого приміщення з допомогою, що складала-

ся з предметів санітарії та гігієни вартістю близько 5 тис. лейв. У приміщенні філії продовжується збір допомоги, а при зборі необхідної кількості продуктів і вантажів організовано новий транспорт до села

Негостини, де організовано транзитне депо, звідки вантажі перевозять українські представники вантажівками на Україну, якщо не появляться потреби в Ясах.

У той же час мій телефон і телефон першого заступника філії Даніеля Серденчука працювали в режимі call-центру, приймаючи понад 500 телефонних дзвінків з України, Ізраїлю, Німеччини, Італії, Португалії, Іспанії, Республіки Молдови та Румунії,

яким ми надавали поради на їх запити відповідно до наявної інформації в соціальних мережах СУР-у та інформації, яку ми отримали від місцевої влади. На основі дуже хорошої співпраці з бюро перекладів із Яс та інших повітів, та деякими нота-

ріусами, протягом цього періоду ми надали (в багатьох випадках безкоштовно) екстрений переклад близько 100 документів, посвідчення особи, паспортів, свідоцтва про народження заяв, виписок тощо, для громадян України, які їм були необхідні для вирішення проблем, пов'язаних з проживанням, проїздом та перетином кордону. Діяльність не припинялася, вона продовжується.

Наразі ми спілкуємось із шкільною інспекцією Яського повіту, щоб знайти рішення для дітей, які довше залишатимуться в Ясах (шукаємо колишніх вчителів, які володіють українською мовою), щоб забезпечити безперервність навчання якомога більше та стимулювати протягом цього періоду дітям українцям, читати. Для цього, якщо все буде налажено, ми будемо використовувати книги та газети з нашої бібліотеки, а при необхідності ми будемо звертатися за допомогою до СУР-у, посольства, за погодженням з представниками шкільної інспекції.

Участь членів комітету філії була особливо корисною тим, що вони мобілізували членів філії, організацій та компаній для збору допомоги та закликали їх подавати фінансову допомогу до фонду «За мир в Україні та солідарність з українським народом». Наші члени сповнені рішучості залишатися на барикадах «стільки, скільки буде потрібно. Наразі всі члени комітету та більшість інших знайомих працюють як перекладачі з недержавними установами та організаціями (префектура, мерія, DSP, шкільна інспекція, BCR, асоціація адвокатів, нотаріуси та бюро перекладів, інші неурядові організації, а також як волонтери).

**Слава Україні!
Героям слава!**

УКРАЇНА БУЛА, Є І БУДЕ!

Любов СЕРДУНИЧ

Хтось дивується, що під час війни не пишуться вірші, хтось дивується, що пишуться ("Як вони можуть?!") (Читай: "сякі-такі" поети)... Воїни – стріляють, бо вони вміють робити це, куховарки готують воїнам їжу, бо вони вміють це робити, водії возять... А поет (письменник) – пише, бо він уміє це робити краще, ніж хтось інший... Не знаю, чи моє слово когось надихне, чи підтримає і взагалі чи потрібне воно комусь... Але приходять час і для віршів, принаймні для усвідомлення, що вони потрібні, точніше – що потрібно вилити на папір думки, враження, емоції... А ми, письменниці, не лише пишемо (на щастя, уже пишеться, уже не в стопорі!), а й варимо воякам, і плетемо маск. сітки, і підтримуємо родину, й волонтеримо... І тому –

УКРАЇНА БУЛА, Є І БУДЕ!

*Хто сказав, що коли говорять гармати,
Муза повинна мовчати?!.
Вірю: наснажують нас – достеменно! –
Українського Слова знамена!
Хто сказав, що ми плачемо, готуємо тризну?!.
Ми – щасливі боронити Вітчизну!
Ми нікого «заціщять» нас не просили!
Наші втрати тільки потроять нам сили!
Ми – мов фенікс! Купина ми неопалима!
Як і кожна ворожа навала, й ця – здимить!
Хто там цвенькає, що в нас слабкі люди?!.
Та з такими людьми – Україна була, є
Й вічно буде!*

Микола ВЕГЕШ, Ірина-Люба ГОРВАТ

РУМУНСЬКО-ЧЕХОСЛОВАЦЬКІ ВІДНОСИНИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ДЕРЖАВОТВОРЧИХ ПРОЦЕСІВ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ (1938–1939)

(Продовження з попереднього числа)

Це буде сигналом до окупації. Посол боїться, що Бек (міністр закордонних справ Польщі – М. В., Л. Г.) бере аж надто активну участь і що, попри заперечення у Галаці, підтримуватиме всі авантюри...

Комнен наполегливо просить запровадити воєнний стан і готовий відразу, за потреби, забезпечити постачання борошна чи кукурудзи для заспокоєння населення». В іншій ноті чехословацький посол передавав у Прагу настійливі прохання румунського уряду:

«1. Щоб ми відправили військові сили на Підкарпатську Русь і 2. Щоб ми в усіх столицях дуже чітко висловилися, що хочемо захищати свої інтереси на Підкарпатській Русі зброєю. Він сам зовсім не розуміє, чому, маючи ще неушкоджену армію, ми не проявляємо себе у військовому плані на Підкарпатській Русі. Він переконаний, що Німеччина, яка запевняє його у своїх симпатіях до цієї справи, проголосила би конфлікт локальним, а Угорщина та Польща відступлять. Якщо ми у такий спосіб відстоюватимемо свої інтереси, то він зможе отримати від свого уряду згоду на військову демонстрацію, яка нас підтримала б. Починаю дорікати Румунії, що у справі Підкарпатської Русі він виступає рішучіше, ніж ми. З огляду на це, Комнен від нас настійливо вимагає, щоб ми енергійно виступили та реалізували обидві його пропозиції. Просить надати йому чітку відповідь».

Однак до цього справа не дійшла, 26 жовтня А. Бродій був заарештований. Одразу ж після арешту він оголосив голодування. У тюрмі його відвідав Ю. Брашайко, передав листа, у якому йому пропонувалося прийняти угорське громадянство і виїхати з Чехословаччини, або ж залишитися в ній, але відмовитися від політичної діяльності. А. Бродій відхилив ці пропозиції. 11 лютого 1939 р. він був амністований президентом ЧСР Е. Гахою, який одразу ж прийняв його і запропонував співпрацю. Проте А. Бродій відмовився і поїхав лікуватися в санаторій у Татрах. 5 березня він виїхав до Ужгорода, де мешкала його сім'я. Новий уряд Підкарпатської Русі очолив Августин Волошин – представник прочехословацького напрямку, яскравий лідер української політичної еліти в краї.

Преса Румунії постійно поміщала на своїх шпальтах матеріали про Карпатську Україну. Відразу після завершення Віденського арбітражу 2 листопада 1938 р., внаслідок

якого від Закарпаття до Угорщини відійшли південні райони, газета «Тімпул» відзначала: «З румунського становища постановою того арбітражу є спільні кордони Чехословаччини з Румунією. Зокрема, віденське рішення виказало в повному обсязі значення підкарпатського питання для всієї європейської політики. Навколо Підкарпаття сходяться кордони чотирьох держав і перехрещується безліч супротивних інтересів. Тому Румунія мусить слідкувати під

ках федеративної держави спільно з чехами і словаками... Карпатська Україна відповідає на ворожість і пролиття крові приятельством». О. Попович у статті «Румунія та Карпатська Україна», опублікованій на шпальтах газети «Фронтул», констатував, що «незалежна й категорична позиція румунського уряду до нових ревізіоністських спроб Угорщини, підтриманих Польщею, скерованих рішуче проти української (мається на увазі Чехословацької – М. В., Л. Г.)

федеративної республіки справила глибоке враження в українській громадській opinio... Зазначуємо, що з першого ж моменту взаємовідносини між Румунським Королівством і Українською Карпатською Республікою були дуже приятні, бо базувалися на пошані національної засади та на збереженні спільного кордону». Автор відзначав, що такому стану справ, згідно з яким «вдалося уникнути ще більшої несправедливості у відношенні чехо-словацько-української держави, то треба завдячувати великим західним державам, а також лояльній позиції королівських урядів Румунії та Югославії». На глибоке переконання О. Поповича, «державне існування Карпатської України є не тільки пошануванням національної засади і категоричною пересторогою зазіханням, але й означає офіційне відновлення дружніх взаємин між румунами та українцями, життєві та загальні інтереси яких можуть бути скоординовані не тільки в підкарпатському секторі».

Румунський тижневик «Курентул» помістив 7 січня 1939 р. на цілій сторінці статтю про Карпатську Україну, передруковану з німецького журналу «Геополітика». На думку невідомого автора статті, опублікованій в газеті «Моментул», «ціле українське питання творить комплекс», а Карпатська Україна «є першою фазою у планах Німеччини щодо України». Висловлювалася теза, що Гітлер «мабуть, заспокоїть створенням другої України з українських земель, зайнятих тепер Польщею (йдеться про Східну

Галичину – М. В., Л. Г.)». Однак до цього справа не дійшла. Високу оцінку національно-визвольній боротьбі закарпатських українців дала редакція газети «Семналул»: «Українській нації зараз уже байдуже чи та, чи інша газета безсторонньо і правдиво висвітлює події в Карпатській Україні, чи кормить своїх читачів відомостями з ворожих до України джерел, бо добре знаємо, що сили великого українського народу, який прокинувся до власного державного життя, ніяка сила уже стримати не може.

(Далі буде)

тим оглядом за розвитком ситуації з особливою увагою. В інтересах Румунії є, щоб по віденському рішенні існував у тій частині Європи тривалий мир».

Румунська газета «Вііторул» переконувала своїх читачів у листопадовому номері за 1938 р., що «ціла Європа може тепер констатувати ціну угорських обіцянок. Угорщина посилає до Карпатської України терористичні банди, щоб обороняли свої неоправдані претензії. Європа може також констатувати й те, що Угорщина в середній Європі є вулканом, який може вибухнути... Населення Карпатської України живе в рам-

ПОДЯКА...

ПОДЯКА...

ПОДЯКА...

(Закінчення. Початок на 2 стор.)

Дитяче харчування та памперси, засоби особистої гігієни для дітей та матерів, одяг, взуття, солодощі і фрукти, продукти харчування, іграшки – все це є для наших мешканців важливим свідченням небайдужості, доброти та надії на кращі часи.

Дуже дякуємо Вам за турботу про людей, що опинилися в складних життєвих обставинах.

Нехай добро сторицею повернеться до Вас!

кий час для України. Дякуємо що Ви разом з нами.

Ярослав СКУМАТЧУК

6 березня

За дорученням Голови Союзу Українців Румунії Миколи Мирослава Петрецького групою волонтерів з Верховини доставлено медичний вантаж до Івано-Франківської ОДА та дитячої міської лікарні нейрохірургічного відділення м. Чернівців. Висловлюємо слова подяки проводу СУР та пану депутату Миколі Петрецькому, Уряду Румунії за надану підтримку в такий важ-

Сьогодні повернулися з Житомира, допомогу, отриману від Союзу Українців Румунії доставлено та передано міському голові Житомира Сергію Сухомлину. Гуманітарний вантаж, близько 9,0 тонн, доставлено групою волонтерів з Верховини, це і продукти харчування, одяг, засоби гігієни, одіяла, бутильована вода, в тому числі 2.0 тонни медикаментів та інше. Висловлюємо слова вдячності нашому товаришу Голові СУР Миколі Мирославу Петрецькому та Уряду Румунії за надану допомогу для нашої країни в такий важкий час. Також дякуємо за сприяння всім, хто фінансово допоміг з паливом для транспорту. Слава Україні!

До 172-річчя з дня народження Міхая Емінеску

Сергій ЛУЧКАНИН

Вірш «Зірка» Міхая Емінеску в українських перекладах

(Закінчення. Поч. в попередньому номері)

В. ПОЯТА.

ДО ЗІРКИ (2009)

До зірки, що зійшла на небі,
Довгий шлях сягає,
І світлу сотні років треба
Доки нам засяє.

Та зірка може вже давно
В просторах синіх згасла,
А з неба промінь все одно
Нам в очі світить ясно.

І зірки мертвої давно
На небі образ сяє,
Тепер ми бачимо його,
Та зірки вже немає.

Таке бува, коли страждання,
Як в ніч відносить час,
Та світло згаслого кохання
Доходить ще до нас.

В. БАРАНОВ.

ЗОРЯ (2011)

Коли зорі з чужих світів
Пора у путь рушати,
Їй треба тисячу віків
На наше небо мчати.

І, може, згасла вже вона,
Померти довелося –
Але проміння долина
І сяє нам ще й досі.

Вже не сама зоря зійшла –
Лиш тінь її над краєм.
Зорі не бачили – була,
А бачимо – немає.

Ось так бува, коли любов
Зникає в темінь ночі,
Її проміння знов і знов
Засліплює нам очі.

В.С. ТКАЧЕНКО.

ЗІРКА (2011)

Наскільки справді довга путь
До зірки серед неба!
Щоб нас сягнути, їй, мабуть,
Мільйони років треба.

Її, можливо, блиск погас
У голубій безодні,
Однак промені до нас
Дійшли лише сьогодні.

І образ зірки, що розтав,
На небі знову сяє:
Його не бачили – він грав,
А бачимо – катмає.

Отак і намір наш благий
Пропав у пільмі ночі,
А племінь нашої жаги
За нами гнатись хоче.

Переможці конкурсу «Кращий учитель української мови»

(Закінчення. Поч. у попередньому числі)

За допомогою цього обладнання я можу полегшити свою роботу та проводити уроки набагато цікавіші та більш інтерактивні. З цієї нагоди хочу подякувати всім тим, хто докладають зусиль, щоб навчання українською мовою в Румунії проходило в найкращих умовах».

Віолета Манзур, вчителька української мови та літератури Національного коледжу ім. Юлії Гашдеу міста Лугож Тіміського повіту, яка також отримала приз «Кращий вчитель української мови», ствердила: «Висловлюю щире подяку СУР за підтримку та співпрацю. Цей приз заохочує мене надалі брати участь разом із учнями у різних культурно-освітніх заходах, організованих СУР, як, наприклад, в олімпіадах, різних конкурсах та фестивалях. Відтепер уроки з української мови будуть більш інтерактивними».

Шкільний інспектор Михайло Бобик, який викладає українську мову в школі села Корнуцел Караш-Северінського повіту та в ліцеї імені Децебала в місті Карансебеш, також був оголошений кращим учителем української мови. Він відмітив важливу роль, яку відіграє СУР у підтримці процесу викладання української мови в Румунії: «Не так просто було виграти приз, тому що виклада-

чі, які брали участь у конкурсі, підготовлялися не тільки цього року. Це результат їхньої праці упродовж багатьох років. В останні два роки різні конкурси, в яких брали участь учні, організовані СУР у партнерстві з Міністерством освіти та церквою, було важко проводити, оскільки більшість із них відбувалися у форматі онлайн, але викладачі підготовляли дуже добре учнів. Саме тому СУР вирішив нагородити й працю учителів. 20 листопада у місті Сату Маре були оголошені викладачі, які виграли у конкурсі «Кращий вчитель української мови». Ці премії допоможуть викладачам у їхній праці, оскільки мова йде про цінний дидактичний матеріал. Я бажаю успіхів усім викладачам, які брали участь у конкурсі, а також іншим викладачам, що викладають українську мову, які краще ознайомлюють учнів з творчістю українських письменників, звичаями та обрядами українців. Я їм бажаю міцного здоров'я, щоб вони надалі працювали та щоб все більше викладачів брали участь у цьому конкурсі».

Христина ШТИРБЕЦЬ

Візит Тимчасового повіреного у справах України в Румунії до Українського Православного Вікаріату в Румунії

Учетвер, 17-ого лютого, отець Вікарій Микола Лаурук мав зустріч із Тимчасовим повіреним у справах України в Румунії Його Ексселенцією Пауном Роговей був супроводженим паном Миколою-Мирославом Петрецьким, депутатом у Румунському Парламенті, головою Союзу українців Румунії і паном Мирославом Петрецьким, головою Марамуреської філії СУР.

В ході розмов про українську меншину в Румунії Його Ексселенція Паун Роговей підкреслив підтримку Українського Православного Вікаріату збері-

гати ідентичність українців Румунії, а також відзначив, що радісно братиме участь в найголовніших подіях української громади, особливо цього року, коли, з благословіння Блаженнішого Патріарха Даніела, Святий Паїсій Величковський буде урочисто оголошений покровителем Українського Православного Вікаріату Румунії. У цьому сенсі Його Ексселенція нагадав слова Патріарха Даніела, який сказав, що вплив Святого Паїсія Величковського в Румунії подібний до впливу Святого Петра Могилы в Україні.

от. Маріус М. ЛАУРУК

Юрій КОВАЛІВ

МЕТАФОРИЧНІ ОДИВНЕННЯ ІВАНА КОВАЧА

(Закінчення. Поч. на 9 стор.)

Іван Ковач помітно відходив від народної образної системи, розбудовуючи власну, іноді «компенсуючи» її інтелектуалізмами («До сходу – в ембарго / чуттів твоїх і ласки / в черпурності марго / й сюжети без розв'язки»), що властиво збірці «Диво», в якій представник «чистої поезії» вирішив зіграти роль «трибуна» («Самозрада»). Поет вдався до експериментування, як у вірші апокаліптичного видіння «Люди-риби», в якому відсутні дієслова: Море – / а чайки, чайки... / Море – а люди, люди... / Наче ті риби серед безмежжя. / Море – / а труни, труни... / Море – / а люди-риби... / Наче надія серед нещастя».

Іван Ковач експериментує з поширеними віршовими структурами, аби посилити й увиразнити їхні зображально-виражальні можливості, застосовував, наприклад, композиційну фігуру кільця (пропасодосис), що полягає в повторенні початкових й прикінцевих версів. Така епістрофа надає віршеві композиційної струнності, посилює його смислове увиразнення («Пручається, // клене себе стріла, / вона – // невипущена воля... / Коли б пірнути в серце // ще могла, / коли б іще себе // назвала доля!.. / Пручається, / клене себе стріла»). Автор використовував розділові знаки, навіть в збірці «Життя без ком» попри те, що інтуїтивно усвідомлював їхні перешкоди на шляху вільного ліричного потоку: «Без пунктуації ніде / таке життя немов на вилиці / зі мною йде з тобою йде / без граматичної помилки». Раціональні «медитативні» послаблювалися або й зникали у верлібрах й верлібріодах, у віршах з ознаками мінімалізму й ліричної рефлексії, з градацією емоційних анафор: «Та жінка // сказала, / немов умовляла: / Прийди, // подивися, – / як сонце / не може, / не може, // не може / ув очі мені / подивиться!».

Іван Ковач мислить метафорою, крізь призму якої показує одивнений світ, поринає у філософічні роздуми про сенс людського буття й існування.

17 квітня 2021 р.

Міжнародне свято рідної мови

Тарас ШЕВЧЕНКО: «Ну щоб, здавалося, слова... слова та голос – більш нічого. А серце б'ється-ожива, як їх почує».

Як уже стало давно відомо, Міжнародне свято рідної мови – це подія, яка відзначається щороку 21 лютого. Дата Міжнародного дня рідної мови нагадує нам про трагічну подію, що сталася у Бангладеші 21 лютого 1952 року. Тоді загинули студенти, котрі вийшли на демонстрацію на захист своєї рідної мови.

Рідна мова стала головним елементом культурної та національної свідомості людини.

Наша мова – одна із найбільш милозвучних мов у світі, одна з найдавніших мов на нашому континенті.

Мова – це наша нація, наша культурна свідомість. Вона найважливіший засіб спілкування людей і пізнання світу. Для кожної людини рідна мова стала важливим елементом культурної свідомості. Через мову ми можемо зберігати наші традиції і досвід.

Мова, якою розмовляє людина, це спосіб її мислення, вона впливаючи на поведінку людини і навіть на її зовнішність. Кожна мова має свій погляд на життя. Українська поетеса Ліна Костенко відмітила: «Нації вмирають не від інфаркту, їм відбирає мову».

Знати, берегти рідну мову – це обов'язок кожної людини. Кожна мова є самотньою. Вона має свої вислови, які відображають менталітет і звичаї народу. Людина, яка не хоче поважати свою рідну мову, руйнує те, що повинно стати фундаментом її особистості.

Українська мова пройшла нелегкий шлях. Проте, для багатьох мільйонів людей вона була і є рідною, є мовою їхніх дідів, батьків і буде також мовою їхніх дітей.

Ми повинні вірити, що краса і сила української мови пригорне до себе мільйонів інших людей. Тому знати, берегти і примножувати рідну мову – це обов'язок кожної людини. Народ, який не усвідомлює рідну мову, не плакає її, не може розраховувати її серед інших народів.

Значення цього свята – важливий крок для кожного з нас захистити різноманітність культури і зберігати повагу до нашої рідної мови. Потрібно передати із покоління у покоління мудрість, славу, культуру і традиції нашої рідної мови.

Рідна мова – неоціненне духовне багатство, з яким народ живе. Недарма кажуть: «Якою мовою думаєш і мрієш, така мова є тобі рідною». Доля кожної мови схожа на людську долю. Мова народжується, розвивається і зникає, коли ми її не бережемо.

Бережімо рідне слово, бо в ньому не тільки гомін лісів, шепіт трав, у слові залишається високий дух прадідів. Материнське слово хай залишиться нашим оберегом. Тому наші учні потрібно, щоб мали дозвіл на виховання і на їхні рідні мови. Рідна мова і культура є головні фактори у процесі національної меншини.

Великий геній України Тарас Шевченко писав: «Ну щоб, здавалося, слова... слова та голос – більш нічого. А серце б'ється – ожива, як їх почує».

Підготував **Микола ДУТКА**

ВИДАТНІ УКРАЇНКИ

Князя п'ятірка: як сестра, доньки та онука Ярослава Мудрого зайняли престололи Європи

(Закінчення. Поч. в н-р 23-24/ 2021 р.)

Також відомо, що Анастасія засновувала православні монастирі в Угорщині, сприяла заснуванню монастиря на Чернечій горі. Місце її поховання загубилося у вирі історії, на жаль.

Королева Шотландії Маргарита Шотландська (1045-1093 рр.) онука Ярослава Мудрого.

Вона потрапила до цієї країни завдяки батькам: матері, колишній київській князівні Агаті, ще одній донці Ярослава Мудрого,

та батькові – англійському королю Едварду Вигнанцю, якого норвезький король витіснив з трону. Вінценосне подружжя попросило притулку у Шотландії, там і зростала Маргарита, яку побачив король-вдвіець і зробив пропозицію. Вони мали вісьмох дітей – шість синів і дві дочки. Молодша Матильда у 1100 році вийшла заміж за короля Англії Генріха I і народила славетного Річарда Левове Серце.

За описами місцевих джерел, Маргарита була дуже вродливою і розумною.

Піклувалася церквою, ченцями, розвивала освіту, підтримувала митців і дбала про бідних – постійно влаштовувала для них безкоштовні обіди. За своє добре серце Папа Інокентій IV додав її до лику святих, її названо покровителькою Шотландії, а її ім'я присвоєно окремій пообідній молитві. Іменем Маргарити названа найдавніша будівля Единбурга, каплиця королівського замку і університетський коледж. Похована поруч із чоловіком у Данфермлінському абатстві.

Хочемо миру, не війни!

На жаль, настав час, якого ніхто і ніколи не передбачав, а саме, щоб Україна та її громадяни переходили через такі важкі моменти. Українські громадяни Румунії, організовані в СУР, головою якого є пан депутат Микола-Мирослав Петрецький, і голова Марамороського повіту пан Мирослав Петрецький, неперестанно трудяться і дбають про біженців із України.

Щира подяка парламенту Румунії, який підтверджує солідарність з Україною і українським народом, на яких напала Російська Федерація. Румунія підтримує гуманітарну допомогу громадянам України, зокрема тим, які зупиняються на румунській території.

Румуни та українці з Румунії неперестанно приносять допомогу у продуктах, одязі і медикаментах. Організація СУР все це приймає і сортує та потім передає на

вантажівки і відправляє в Україну. Українська молодь з Румунії на чолі із студентом Крістіаном Семенюком зібралися добровільно працювати і відправляти всі допомоги.

Румунський і український волонтери на кордоні Сігет-Солотвино, Україна, неперестанно приймають біженців, яким дають допомогу із їжею, помешканням і забезпечують транспорт, куди вони хочуть відправлятися.

Як бачимо, Україна у ці дні покарана за свою суверенність. Руський напад на Україну кидає всю Європу в еру, яку не потрібно пережити нікому і ніколи нинішньому поколінню.

Як бачимо, із Україною і українським народом солідарується вся Європа і багато країн цілого світу. Ми теж солідарні із Україною та її громадянами і просимо Всевишнього Бога, щоб послав мир і спокій на Україну і на цілий світ.

«Обніміться, брати мої»
«Борітеся поборете!»
Слава Україні!
Героям слава!
Подяка і шана Румунії!

М. Д.

Вшанування пам'яті Лесі Українки

Творчість Лесі Українки відома не тільки в українській літературі, але і у світовій літературі. 25 лютого 1871 р. народилася відома українська поетеса, перекладач, громадський і культурний діяч.

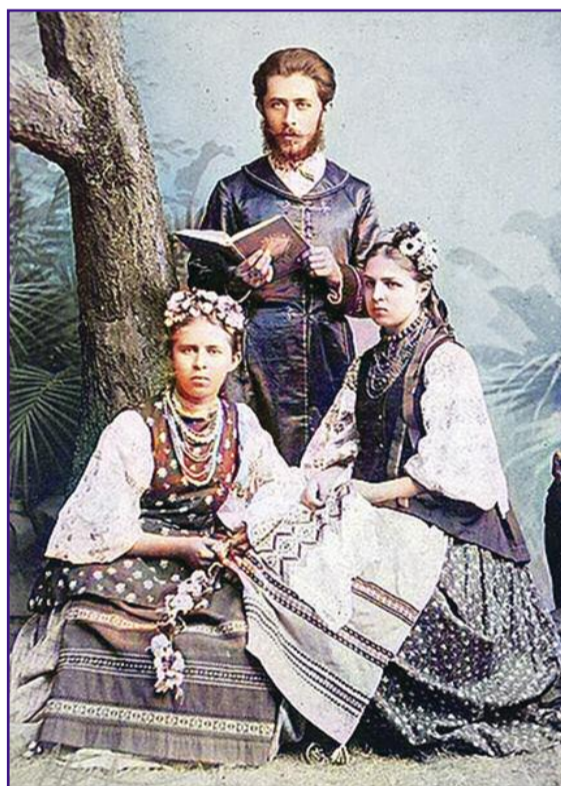
Леся Українка любила музику. Вона вважала, що з неї вийде кращий музикант, ніж поет. Але через тяжку хворобу вона була примушена перервати це захоплення. Хвороба привела її до того, що Леся не могла ходити до школи, вона здобула вищу самоосвіту із дому.

Творча спадщина Лесі Українки стала невід'ємною складовою української національної культури. Леся Українка писала у найрізноманітніших жанрах – в поезії, публіцистиці та інших жанрах. Також працювала у ділянці фольклористики.

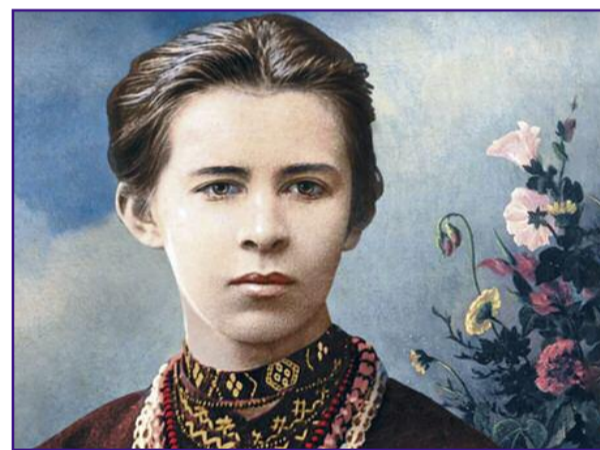
Великий поет України і жінка з трагічною долею, ввійшла у свідомість поколінь як символ незалежності. Поетеса володіла багатьма мовами: українською, російською, польською, французькою, німецькою, англійською, грецькою, болгарською та іншими мовами.

Леся Українка написала поезії для дітей. Вийшла перша поетична збірка «На крилах пісень». Вона змальовує природу в кожній порі року, передаючи найрізноманітніші почуття і настрої. Вона найбільше раділа весні. Весна

нагадує Лесі Українці про болісне і минуле життя, а в голосі її бринять віра, любов, надія та щастя. Волинь і Поділля залишаються для

Леся Українка, Маргарита Комарова та Михайло Косач – 1889 р.

Лесі Українки наймилішими куточками дитинства.

Ім'я Лесі Українки стало відоме по всій Україні ще із дитинства – була завзята й мала тверду вдачу. Усе своє життя Леся Українка мріяла про своє щастя, вона підтвердила свої мрії про прекрасний рідний край і була готова пожертвувати своїм життям за нього.

Останні роки життя Лесі Українки пройшли у подорожах на лікування до Єгипту й на Кавказ. Леся Українка померла на Кавказі. Поховали її у Києві, у серці України. Прожила сорок два роки, але її твори будуть вічно жити в серцях і душі українського народу.

Микола ДУТКА

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

РЕДАКЦІЯ: Головний редактор – Іван КОВАЧ

Редактори – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ та Роман ПЕТРАШУК

Комп'ютерний набір – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ

Техноредагування – Роман ПЕТРАШУК

Друкарня «RCR PRINT» Бухарест, Румунія; ISSN 1223-8988 Adresa redacției:

Uniunea Ucrainenilor din România, str. Radu Popescu nr. 15,

Sector 1, București, ROMÂNIA, Tel. 0212220748, 0212220753, Fax 0212220737

E-mail: vilne.slovo@uur.ro/ Адреса сайту СУР: www.uur.ro

Наклад фінансований
Союзом українців Румунії

В С

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, непорушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.